

CENTRALNA
DEPOZITARNA
AGENCIJA ad Podgorica
2000-2010

S A D R Ź A J

Uvodna riječ.....	3
Profil.....	4
Vizija.....	5
Važniji događajii u periodu 2000-2010.....	6
Članovi Učesnici.....	7
Pravni okvir i organizacija rada CDA.....	8
Pregled realizovanih aktivnosti (2000-2010.).....	10
<i>Poslovanje Centralnog registra.....</i>	<i>10</i>
<i>Usluge kliringa i saldiranja.....</i>	<i>14</i>
<i>IT odjel.....</i>	<i>15</i>
Finansijski aspekt poslovanja CDA.....	16
<i>Mišljenje nezavisnog revizora za 2010.....</i>	<i>17</i>
<i>Bilans uspjeha 2000-2010. godinu.....</i>	<i>18</i>
<i>Bilans stanja 2000-2010. godinu.....</i>	<i>19</i>
Kontakt.....	20

Uvodna riječ

Poštovani,

Pred vama se nalazi Izveštaj 2000-2010 Centralne Depozitarne Agencije (CDA), u kome možete naći statističke podatke o poslovanju od osnivanja ove najvažnije institucije infrastrukture tržišta kapitala u Crnoj Gori.

Naš cilj je razvoj efikasnog okvira koji omogućava pouzdane mehanizme registracije hartija od vrijednosti (HOV), kao i zaštitu vlasničkih prava akcionara i potencijalnih investitora. Uspostavljenim mehanizmom kontrole investicionog toka u sklopu kliringa i saldiranja transakcija sa HOV, podstiče se investiranje u crnogorske kompanije i maksimizira korisnost za naše klijente i akcionare. Imperativ je da se razvijemo u visoko profesionalnu, nepristrasnu i nezavisnu instituciju. Zakonitim i pouzdanim prenosom vlasništva nad HOV na najbolji način se obezbjeđuje zaštita članova i ostalih korisnika usluga.

CDA pruža podršku tržištu kapitala kao tehnički provajder usluga vođenja računa imalaca HOV, registovanja emitenata, emisija i vlasnika HOV, obrade netržišnih transakcija, kao i usluga kliringa i saldiranja tržišnih transakcija, sklopljenih na berzi. Krajem 2010. godine CDA je vodila registar 429 emitenata sa oko 255.000 akcionara, i nominalno čuva kapital od nešto više od 5,1 milijardi €. Osim registra akcija, CDA je registar dugoročnih obveznica kao i državnih zapisa.

Osnovna djelatnost CDA je izgradnja baze podataka. S tim u vezi, prethodne godine pokrenut je projekat razvoja novog informacionog sistema CDA, sa ciljem da unaprijedimo poslovanje i odgovorimo rastućim zahtjevima domaćeg i međunarodnog tržišta kapitala. Njegova implementacija se očekuje u toku 2012. godine. Takođe, u planu je rješavanje back-up lokacije sistema CDA, što predviđaju međunarodni standardi.

CDA je punopravni član dvije renomirane svjetske asocijacije: ECSDA i ANNA. Prva je asocijacija evropskih centralnih depozitarija HOV, sa sjedištem u Briselu, a druga okuplja nacionalne agencije širom svijeta, za dodjelu jedinstvenih oznaka dematerijalizovanim HOV (ISIN i CFI kod) u skladu sa ISO standardima.

Nesumnjivo, stabilno poslovanje CDA je od velikog interesa za razvoj tržišta kapitala u Crnoj Gori. U narednom periodu planirano je uvođenje niza novih proizvoda, kao korak ka izlasku iz finansijske krize i ostvarenju boljih finansijskih rezultata. Time će doći do povećanja efikasnosti cijelog finansijskog tržišta, na način što će se maksimizirati zadovoljstvo svih naših stejkholdera.

Vladimir Kaščelan, Izvršni direktor

PROFIL

- CDA je osnovana 2000. godine.
- CDA je profitno akcionarsko društvo.
- Osnivači su: Ministarstvo finansija, Centralna banka Crne Gore, sedam poslovnih banaka i finansijska preduzeća.
- Organi CDA su: Skupština, Odbor direktora, Izvršni direktor i Sekretar društva
- CDA posluje u skladu sa Zakonom o hartijama od vrijednosti, pravilima i propisima Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore, svojim Statutom, unutrašnjim pravilima i procedurama koje je Odbor direktora usvojio, a Komisija za hartije od vrijednosti dala saglasnost.
- Centralna Depozitarna Agencija se sastoji iz dva odjeljenja: Centralnog Registra i Depozitarija za kliring i saldiranje
- U ovom trenutku, Centralni registar CDA vodi registre 400 kompanija i račune za više od 250.000 akcionara.
- Depozitarij za kliring i saldiranje funkcioniše po principu:
 - »Delivery vs. Payment«, odnosno isporuka naspram plaćanja, (novac prodavcu i hartije od vrijednosti kupcu prenose se istovremeno, čime se eliminiše glavni rizik saldiranja);
 - »trade for trade« saldiranje (TFT), odnosno trgovina za trgovinu - svaka se trgovina saldira pojedinačno po bruto principu (BIS Model 1) i »continious trade settlement« (CNS) saldiranje uz korišćenje Garantnog fonda - vrši se netiranje novčanih obaveza dok se HOV dostavljaju po bruto principu (BIS Model 2);
 - T+3 ciklus saldiranja (saldiranje u ciklusima trećeg dana nakon trgovanja).
- Centralni registar pruža usluge emitentima hartija od vrijednosti i vlasnicima hartija od vrijednosti i to:

- Usluge koje se pružaju emitentima:

- Vođenje i održavanje registra vlasnika hartija od vrijednosti ;
- Izdavanje liste vlasnika hartija od vrijednosti emitentu (za bilo koji datum);
- Pripremanje izvještaja za klijente;
- Pomoć pri pripremanju skupštine akcionara, npr, priprema i distribucija obavještenja, priprema i objavljivanje obavještenja u medijima itd.
- Obračun dividendi i isplata akcionarima;
- Obrada korporativnih aktivnosti emitenta (usitnjavanje, ukрупnjavanje, podjela, spajanje, pravo preče kupovine, promjena datuma emisije, itd.).
- Registrovanje nove emisije hartija od vrijednosti.

- Usluge koje se pružaju vlasnicima hartija od vrijednosti:

- Otvaranje i vođenje individualnih računa u registru; promjena podataka na računu na zahtjev vlasnika hartija od vrijednosti.
- Preregistracija vlasničkih prava koja su posledica raznih pravnih prenosa;
- Transfer hartija od vrijednosti na nominalni i depo (»to street name«) račun.
- Blokiranje hartija od vrijednosti;

- Čuvanje založenih hartija od vrijednosti;
 - Izdavanje izvoda o vlasništvu i izvještaja o promjenama i stanju na računu;
 - Priprema spiska vlasnika hartija od vrijednosti na zahtjev vlasnika ili grupe vlasnika hartija od vrijednosti koji imaju pravo na to.
- Depozitarij za kliring i saldiranje pruža usluge ovlašćenim učesnicima na tržištu (brokerima, dilerima i kastodi učesnicima) i berzama i to:

Usluge koje se pružaju Članovima učesnicima:

- Otvaranje računa učesnika, kastodi računa (zbirni i »na ime«) i klijentovih računa u depozitariju za kliring i saldiranje;
- Vođenje računa klijenata u sistemu depozitarija za kliring i saldiranje;
- Kliring i saldiranje trgovina koje se izvrše na berzama, po principima: isporuka naspram plaćanja, trgovina za trgovinu, ugovorno saldiranje uz netiranje novčanih obaveza i Garantni fond, T+3 ciklus saldiranja.
- Obradivanje zahtjeva i potvrda trgovina za institucionalne investitore;
- Prenos hartija od vrijednosti na i sa pozicije rezervisane sa Učesnikom (»to street« i »from street« transfer) i transferi HOV na i sa kastodi računa;
- Redovno izvještavanje Učesnika o izvršenim aktivnostima kliringa i saldiranja.

VIZIJA

Naš cilj je razvoj efikasnog okvira koji omogućava zaštitu vlasničkih prava akcionara i potencijalnih investitora. Radimo na stalnom razvoju i unapređenju mehanizma kontrole investicionog toka radi podsticaja investiranja u crnogorske kompanije, putem visoko kompetentnih usluga za vođenje registra i uvođenjem unaprijeđene elektronske tehnologije koja pokriva sve faze od primarnog plasmana hartija od vrijednosti emitenta do prenosa na sekundarnom tržištu hartija od vrijednosti.

VAŽNIJI DOGAĐAJI ZA CDA U PERIODU 2000-2010.

2000.

U maju održana je osnivačka Skupština CDA, a Agencija je počela sa radom 17.11.2000.

2001.

U maju dobijena je dozvola za rad od strane Komisije za HOV (www.scmn.me), za obavljanje poslova Centralnog registra. U periodu do dobijanja dozvole za rad intezivno se radilo na izradi Pravila i Uputstava CDA.

2002.

U februaru dobijena je dozvola za rad za poslove kliringa i saldiranja. Neki od najvažnijih poslova CDA bili su: prihvatanje rezultate Masovne vaučerske privatizacije čime je ovaj proces uspješno okončan, početak registracije državnih zapisa, privatizacija Jugopetrola. U junu na godišnjoj skupštini CEECSDA u Budimpešti, CDA stiče status pridruženog člana.

2003.

Otpočinje registracija obveznica stare devizne štednje, odnosno postupak obeštećenja građanja od strane Države CG.

2004.

Pored redovnih aktivnosti, sprovedene privatizacije HK Željezara Nikšić i „Livnica“ ad Nikšić.

2005.

Sprovedene su privatizacije „Telekoma Crne Gore“ i „Aluminijumskog kombinata“. Pušten je u rad govorni automat (IVM) zasnovan na Windows platformi. CDA je korisnicima usluga omogućio da putem govornog automata dobiju informacije o stanju na računu i da prate promjene stanja na vlasničkim računima.

2006.

CDA je postala punopravni član ECSDA (European Central Securities Depository Association) (www.ecsda.eu).

2007.

CDA je stekla punopravno članstvo u ANNA (Association of National Numbering Agencies) (www.ana-web.com). Sistem govornog automata značajno je unaprijeđen u hardverskom i u softverskom smislu. U ovoj godini su izvršene izmjene i dopune Pravila za poslovanje CDA.

2008.

CDA je izvršila sve neophodne pripreme za formiranje Garantnog fonda i uvođenje ugovornog saldiranja. S tim u vezi došlo je ponovo do izmjene i dopuna Pravila CDA.

2009.

Od juna je u upotrebi je Aplikativni software za potrebe kliringa i saldiranja, kao i brokera i kastodi učesnika, izgrađen u NET tehnologiji koji je u značajnoj mjeri izmijenjen uvođenjem garantnog fonda u sistem kliringa i saldiranja. Sistem govornog automata koristi se i za potvrdu „to street“ transfera koje prave brokeri. CDA je distribuirala PIN kodove posredstvom pošte CG i u prostorijama CDA i stavila u funkciju brokersku aplikaciju i govorni automat.

2010.

Započete aktivnosti na izradi novog informacionog sistema čija se implementacija očekuje tokom 2012. godine.

ČLANOVI UČESNICI:

3m Broker Diler A.D. Podgorica
Bull And Bear Broker,Diler,Inv.Savjetnik A.D. Podgorica
Cg Broker-Diler A.D. Podgorica
Crnogorska Komercijalna Banka A.D. Podgorica – Kastodi Učesnik
First Financial Bank A.D. Podgorica
Global Broker Diler A.D. Podgorica
Hipotekarna Banka A.D. Podgorica – Broker/Diler
Hipotekarna Banka A.D. Podgorica – Kastodi Učesnik
Hypo Alpe Adria Bank A.D. Podgorica – Kastodi Učesnik
Hypo Alpe Adria Bank A.D. Podgorica – Broker/Diler
Invest Banka Montenegro A.D. Podgorica - Kastodi Učesnik
Invest Banka Montenegro A.D. Podgorica - Broker/Diler
Market Broker Diler A.D. Bijelo Polje
Marketiva Broker Diler A.D. Podgorica
Monte Adria Broker Diler A.D. Podgorica
Monte Broker A.D. Berane
NK Broker A.D. Nikšić
NLB Montenegrobanka A.D. Podgorica - Kastodi Učesnik
Nove Broker A.D. Podgorica
Partner Broker A.D. Podgorica
Podgorički Broker Diler A.D. Podgorica
Prva Banka CG osnovana 1901 A.D. Podgorica - Kastodi Učesnik
Vip Broker Diler A.D. Podgorica

PRAVNI OKVIR I ORGANIZACIJA RADA CDA

Centralna Depozitarna Agencija je akcionarsko društvo sa pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim zakonom, podzakonskim aktima, ugovorom o osnivanju i statutom CDA.

Pravni okvir za rad CDA čine, prije svega, Zakon o HOV (Sl.list RCG ,br.59/00,10/01,43/05,28/06) i Pravila i Uputstva Centralne Depozitarne Agencije.

U skladu sa Zakonom o HOV-u, Centralna Depozitarna Agencija obavlja poslove registrovanja dematerijalizovanih hartija od vrijednosti, poslove kliringa i saldiranja sklopljenih transakcija s tim hartijama i druge poslove u vezi sa dematerijalizovanim hartijama od vrijednosti.

Način obavljanja poslova CDA utvrđuje se Pravilima agencije (Sl.list CG, br.28/2001, 53/2007, 36/2008). Ovim Pravilima definišu se vrste članstva u Centralnoj Depozitarnoj Agenciji a.d. Podgorica ; uslovi za prijem u članstvo; postupak prijema u članstvo; prava, obaveze i odgovornosti Člana; prestanak članstva; vrste i način pružanja usluga Agencije i prava i obaveze Agencije i njenih Članova u vezi sa ovim uslugama.

Pored Zakona o HOV, kao krovnog zakona, Centralna Depozitarna Agencija u svom radu primjenjuje čitav set drugih zakona i podzakonskih akata: Zakon o privrednim društvima (Sl. list RCG, br.), Zakon o privatizaciji privrede ("Sl. list RCG", br.23/96, 6/99, 59/00, 42/04), Zakon o svojinskoj i upravljačkoj transformaciji ("Sl. list RCG", br.2/92, 17/92, 59/92, 4/93, 27/94, 30/94, 23/96), Zakon o preuzimanju akcionarskih društava ("Sl. list RCG", br.81/05), Zakon o obligacionim odnosima (Sl. list CG" br.47/08), Zakon o nasljeđivanju ("Sl. list CG", br.74/08), Zakon o zalozi kao sredstvu obezbjeđenja potraživanja ("Sl. list RCG", br.38/02), Uredba o konverziji stare devizne štednje u obveznice ("Sl. list RCG", br.42/04, 70/04, 56/06), Pravila o pravu na dobijanje informacija o akcijama upisanim u Centralni registar Centralne depozitarne Agencije ("Sl. list RCG", br.10/02), Pravila o obavljanju kastodi poslova ("Sl. list RCG", br.57/07), Pravila o načinu trgovanja blokom akcija ("Sl. list RCG", br.57/06, 66/08), i dr.

Svrha CDA je vođenje registra hartija od vrijednosti u skladu sa ZHOV i propisima i aktima kojima se uređuje način vođenja dematerijalizovanih hartija od vrijednosti, obavljanje usluga koje se odnose na promet hartija od vrijednosti, čime se unapređuje i razvija tržište kapitala u Crnoj Gori i omogućavanje učesnicima tržišta kapitala pravilan, pouzdan, brz i efikasan obračun i plaćanja pri trgovanju hartijama od vrijednosti u kom pravcu je CDA dužna i ovlašćena da preuzima sve mjere i poslove koji su korisni i nužni za ostvarivanje i unapređivanje njene zakonomjerne funkcije, namjene i svrhe.

U dosadašnjem desetogodišnjem radu, CDA je, u skladu sa svojom ulogom na tržištu kapitala, dala znatan doprinos unapređivanju i usklađivanju pravne regulative iz ove oblasti, kako bi se išlo u korak sa zahtjevima tržišta.

Organizacija i upravljanje Agencijom uređuje se statutom CDA. Organizacioni djelovi odgovaraju profesionalnom opredjeljenju, specifičnosti djelatnosti i poslovanja CDA, a sve u cilju funkcionalnog zadovoljenja postavljenih ciljeva, zadataka i planiranog razvoja.

U okvirima djelatnosti CDA organizovani su poslovi izvršnog menadžmenta, dnevnih operacija Centralnog registra i depozitarija za kliring i saldiranje, implementacije i održavanja informacionog sistema, pravni, kadrovski i opšti, poslovi organizovanja, računovodstveni i finansijski poslovi , poslovi razvoja i marketinga i dr.

CDA je organizovana u 4 odjeljenja, od kojih su 3 odjeljenja u funkciji logističke podrške, a koja isključivo služe obavljanju njegove osnovne djelatnosti.

I Odjeljenje za dnevne operacije

- *Centralni registar i*

- *Depozitar za kliring i saldiranje*

II IT odjeljenje

III Odjeljenje opštih i pravnih poslova

IV Odjeljenje za računovodstvo i finansije

CDA posebnu pažnju posvećuje edukaciji zaposlenih, zbog činjenice da se radi o poslovima koji iziskuju stalno prilagođavanje zahtjevima klijenata, međunarodnim standardima, usklađivanju procedura sa domaćom zakonskom regulativom i dr. Edukacija zaposlenih sastoji se u prisustvovanju stručnim skupovima, pohađanju specijalističkih kurseva, seminara i stalnom inoviranju procedura rada, uz stalno angažovanje zaposlenih.

PREGLED REALIZOVANIH AKTIVNOSTI (2000-2010)**POSLOVANJE CENTRALNOG REGISTRA**

Centralni registar je jedna od dvije komponente CDA, koji ima značajnu ulogu u poslovanju sa hartijama od vrijednosti. Predstavlja jedinstvenu evidenciju vlasnika hartija, evidenciju o pravima iz tih hartija, kao i pravima trećih lica na hartijama od vrijednosti. Prijem emitenata u članstvo, čuvanje hartija, upis promjena na vlasničkim računima, dostavljanje izvještaja i korporativne aktivnosti su usluge koje čine osnovne poslove registra. U proteklih deset godina Centralni registar je uspješno servisirao tržište kapitala, izlazeći u susret potrebama i zahtjevima emitenata i akcionara.

Među najznačajnijim aktivnostima Centralnog registra izdvajaju se:

- početna registracija crnogorskih akcionarskih društava;
- registracija podataka iz masovne vaučerske privatizacije koja predstavlja završetak ovog procesa. Sam proces je uslovio razvoj fondova koji su ulaganjem vaučera stekli značajno učešće u kapitalu crnogorskih preduzeća, a po obimu obavljenih netržišnih transakcija zauzimaju značajno mjesto;
- preiod nakon MVP bio je izazov za Centralni registar. Broj netržišnih transakcija je iz godine u godinu rastao da bi dosegao vrhunac u 2009. godini kada je nominalna vrijednost netržišnih transakcija iznosila 371.559.901,79€. U 2002. i 2009. godini nominalne vrijednosti obavljenih korporativnih aktivnosti dostižu svoje maksimume u iznosu od 4.727.612€ (zbog inicijalne registracije emitenata) i 4.189.057€ (zbog smanjenja i povećanja kapitala emitenata) respektivno. Broj primljenih emitenata u članstvo se povećava, ali takođe i broj brisanih emitenata članova.
- privatizacije najznačajnijih preduzeća: Jugopetrola (2002.), Željezare Nikšić (2004), Telekom Crne Gore (2005.), Kombinata aluminijuma (2005), Crnogoraputa (2006.), Elektroprivrede CG (2009), itd;
- registracija obveznica devizne štednje (od 2003.), obveznica obeštećenja korisnika prava PIO-a (2008) i obveznica restitucije (od 2006.) čime je Država preduzela aktivnosti vezane za obeštećenje građana;
- konsalting klijenata – Centralni registar je svjestan činjenice da jedino informisan klijent, koji razumije procese, procedure i sadržaj svojih prava, može zaista u potpunosti da ih ostvaruje.

Tabela 1: Broj registrovanih i emitenata brisanih iz Registra CDA

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Broj emitenata članova	173	346	379	395	395	401	409	414	418	429
Broj emitenata brisanih iz registra	-	-	-	19	24	46	58	77	87	119

2. Vođenje vlasničkih pozicija i upis promjena na vlasničkim pozicijama

Tabela 2.1: Broj transfera: to street i from street

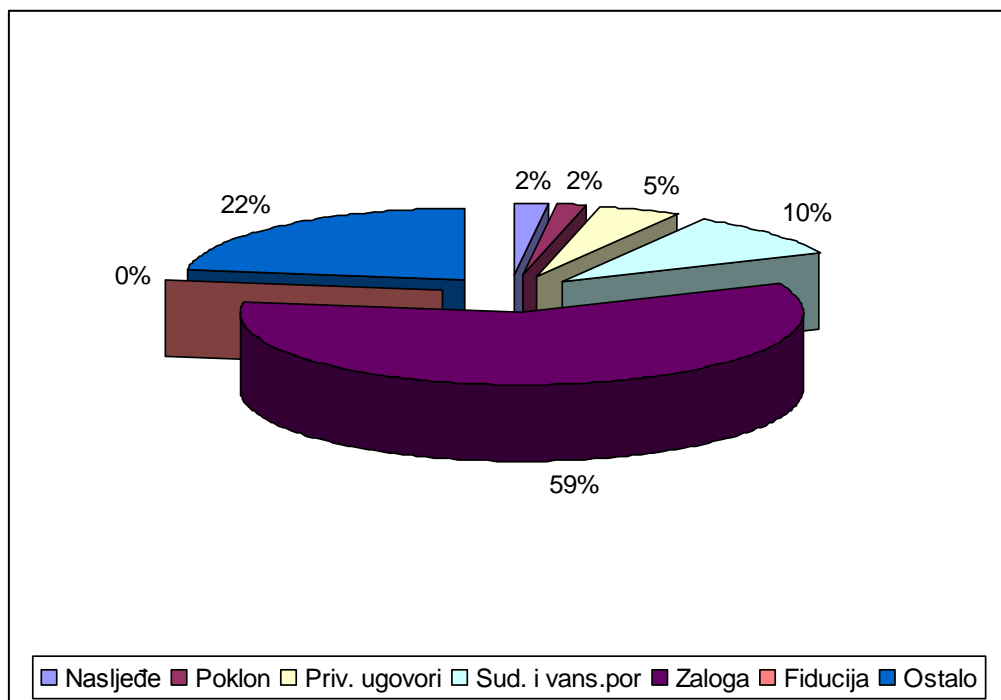
r.b.		2001		2002		2003		2004		2005	
		Br.transf.	Nom.vr. 000 €	Br.transf.	Nom.vr. 000 €	Br.transf.	Nom.vr. 000 €	Br.transf.	Nom.vr. 000 €	Br.transf.	Nom.vr. 000 €
1.	To street	-	-	5.368	104.601	21.633	233.544	61.224	347.844	105.706	687.578
2.	From street	-	-	887	17.270	2.904	184.731	5.364	223.558	9.709	372.453
	Ukupno	-	-	6.255	121.871	24.537	418.275	66.588	571.402	115.415	1.060.031

r.b.		2006		2007		2008		2009		2010	
		Br.transf.	Nom.vr. 000 €	Br.transf.	Nom.vr. 000 €	Br.transf.	Nom.vr. 000 €	Br.transf.	Nom.vr. 000 €	Br.transf.	Nom.vr. 000 €
1.	To street	66.963	509.210	77.134	631.236	52.364	386.257	39.553	566.986	9.576	292.418
2.	From street	5.202	325.992	16.866	436.585	9.409	353.723	13.890	587.123	13.776	392.837
	Ukupno	72.165	835.202	94.000	1.067.821	61.773	739.979	53.443	1.154.109	23.352	685.255

Tabela 2.2. Broj i vrijednost upisanih vlasničkih pozicija kao posljedica netržišnog (zakonskog) pravnog prenosa ili promjene

	2001		2002		2003		2004		2005	
	Br.transf.	Nom.vr. 000 €	Br.transf.	Nom.vr. 000 €	Br.transf.	Nom.vr. 000 €	Br.transf.	Nom.vr. 000 €	Br.transf.	Nom.vr. 000 €
Nasljeđe	6	35	89	465	284	2.631	818	3.190	1.845	3.807
Poklon	-	-	328	3.132	303	45.286	556	4.165	1.524	3.219
Priv. ugovori	-	-	4	36.951	3	4.018	9	29.581	14	83.594
Sud. i vans.por	-	-	-	-	3	7.222	4	2.468	12	909
Zaloga	-	-	-	-	-	-	235	121	104	46.377
Fiducija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	35	21.025	938	9.724
Ukupno	6	35	421	36.955	593	59.157	1.657	182.157	3.325	147.632

2006		2007		2008		2009		2010	
Br.transf.	Nom.vr. 000 €	Br.transf.	Nom.vr. 000 €	Br.transf.	Nom.vr. 000 €	Br.transf.	Nom.vr. 000 €	Br.transf.	Nom.vr. 000 €
4.934	9.584	6.145	11.367	7.288	9.621	12.959	9.699	3.795	6.526
1.063	7.067	1.767	46.231	865	14.763	687	19.078	428	5.445
22	34.808	22	55.687	14	54.693	2	87.651	10	15.681
13	15.439	2	23.471	-	-	1	3.308	29	33.195
461	90.558	1.001	188.615	987	244.714	589	251.824	309	198.648
4	5.670			-	-	-	-	-	-
-	-			-	-	-	-	98	74.889
6.497	163.126	8.937	325.371	9.154	323.791	14.238	371.560	4.669	334.384

Grafikon 1. Pregled netržišnih transakcija, 2010

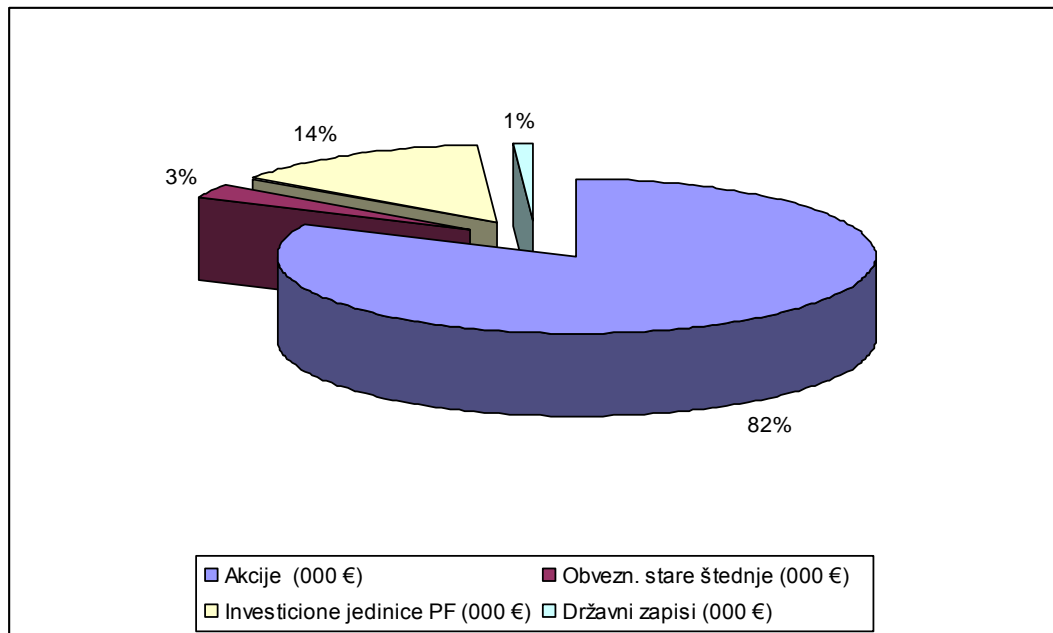
3. Čuvanje hartija od vrijednosti

Ukupna nominalna vrijednost HOV koja se čuva u Centralnom registru prema vrsti i tipu HOV:

Tabela 3. Broj i vrijednost registrovanih HOV

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Akcije (000 €)	1.154.460	4.738.378	4.870.785	3.863.858	3.383.492	3.496.354.205,10
Obvezn. stare štednje (000 €)	-	-	-	95.713	98.874	103.509.194,00
Investicione jedinice PF (000 €)	-	1.321.866	1.387.959	767.997	700.069	700.069.379,47
Državni zapisi (000 €)	33.000	9.794	19.733	39.380	26.017	38.000,00
Ukupno	1.187.460	4.749.493	6.278.477	4.766.949	4.208.453	4.299.965.778,54

2007	2008	2009	2010
3.626.326.881,49	3.626.326.881,49	4.029.951.230,52	4.143.153.647,82
99.300.591,00	99.300.591,00	183.453.895,00	142.475.057,00
712.737.329,47	712.737.329,47	718.509.330,25	718.509.330,25
49.433.945,00	78.441.066,00	122.389.126,00	49.592.000
4.487.798.746,96	5.089.383.697,63	5.054.303.581,77	5.053.730.035,07

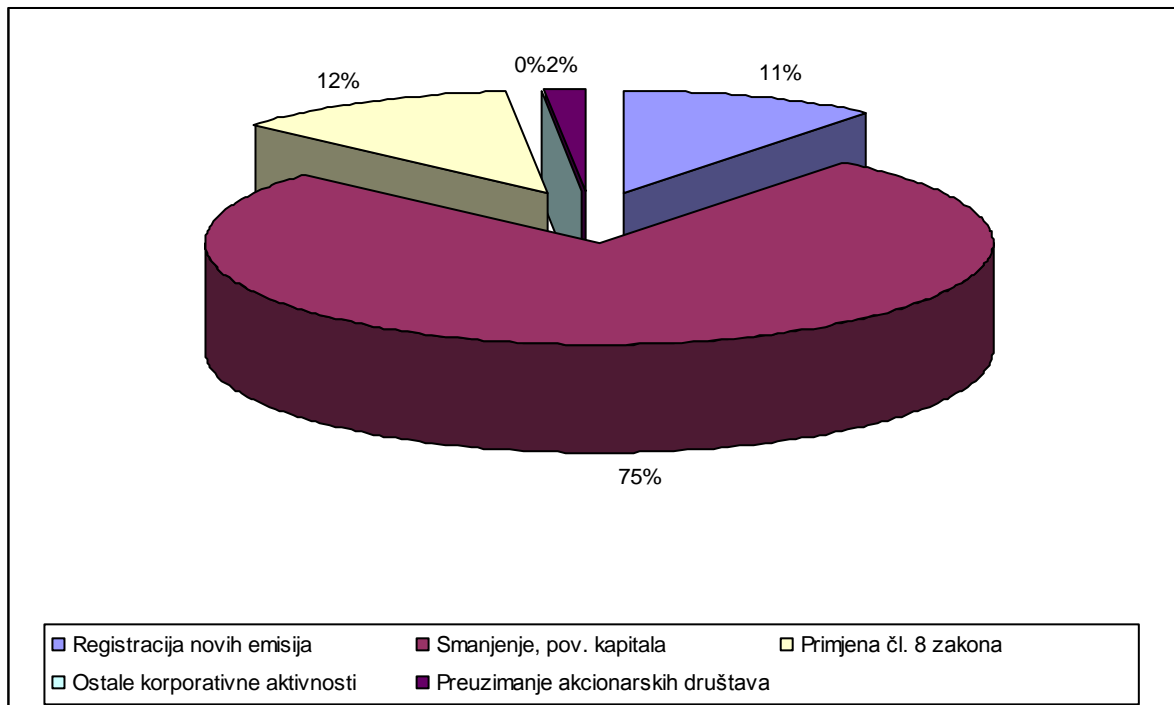
Grafikon 2. Pregled registrovanih vrsta HOV, 2010**Tabela 4. Pregled dostavljenih izvještaja**

Naziv	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Izvod i stanje na računu	277	208	356	356	451	1.009	2.038	1.862	1.951	557
Izvještaji Emitentima	277	181	326	382	215	678	302	754	485	534
Liste akcion, str.kapitala	23	42	216	308	294	349	395	732	965	215
Izvještaja o drž. Zapisima	-	-	-	37	23	15	2	-	7	8
Ukupno	577	431	898	1.083	983	2.051	2.737	3.348	3.308	1.314

Tabela 5: Pregled korporativnih aktivnosti sprovedenih u CDA

	2001		2002		2003		2004		2005	
	Broj transfera	Nom.vr.. 000 €	Broj transfera	Nom.vr. 000 €	Broj transfera	Nom.vr. 000 €	Broj transfera	Nom.vr. 000€	Broj transfera	Nom.vr. 000€
	Registracija novih emisija	56.531	410.233	451.927	4.717.631	5.451	119.699	73.115	428.799	2.304
Smanjenje, pov. kapitala	-	-	-	-	8.677	13.583	38.793	179.167	12.539	490.343
Primjena čl. 8 zakona	-	-	3.732	9981	4.447	9.005	2.246	3.492	2.082	6.732
Ostale korporativne aktivnosti	-	-	-	-	-	-	24.916	8.312	-	-
Preuzimanje akcionarskih društava	-	-	-	-	-	-	-	-	2244	
Ukupno	56.531	410.233	455.659	4.727.612	18.575	142.287	139.070	619.770	19.169	609.861

	2006		2007		2008		2009		2010	
	Broj transfera	Nom.vr.. 000 €	Broj transfera	Nom.vr. 000 €	Broj transfera	Nom.vr. 000 €	Broj transfera	Nom.vr. 000€	Broj transfera	Nom.vr. 000€
	Registracija novih emisija	5.690	180.816	3.972	308.195	19.980	576.182	5.252	429.918	1.387
Smanjenje, pov. kapitala	10.965	35.503	1.690	98.725	9850	634.387	26.460	3.687.608	9.919	547.753
Primjena čl. 8 zakona	5.054	12.211	6.675	12.191	434	580	96	146	1.525	3.209
Ostale korporativne aktivnosti										
Preuzimanje akcionarskih društava	175	1.375	250	1.571	272	2.755	64	71.385	215	5.850
Ukupno	21.884	229.905	12.587	420.682	30.536	1.213.904	31.872	4.189.057	13.046	882.331

Grafikon 3. Pregled korporativnih aktivnosti

USLUGE KLIRINGA I SALDIRANJA

Tabela 6. Klirinig i saldiranje za tržišne transakcije

godina	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Br trgovina	3.759	20.742	56.782	108.138	112.861	223.001	83.712	59.620	19.723
Vrijednost (000 €)	5.758	21.570	35.965	175.792	312.234	711.073	161.189	402.870	51.901

Tabela 5: Pregled broja trgovina i vrijednosti saldiranih transakcija u CDA

Od početka elektronskog trgovanja na crnogorskim berzama (mart 2002), CDA zauzima centralno mjesto u procesu promjene vlasništva nad HOV. U našem sistemu je, figurativno govoreći, početak i kraj svake berzanske transakcije i u prethodnom periodu CDA je na vrijeme i prema propisanim pravilima realizovala proces kliranga i saldiranja berzanskih transakcija. Neprekidno smo unapređivali ovaj segment poslovanja, a sve u cilju povećanja brzine i efikasnosti, kao i podizanja stepena sigurnosti na najviši nivo. Od početnih par desetina transakcija dnevno (2002 i 2003), došli smo do nivoa da bez ikakvih smetnji procesuiramo saldiranje (istovremeni prenos i novca i HOV) i po 1.000-2.000 transakcija dnevno (2007 i 2008). Treba istaći i da je, najviše zahvaljujući tehničkoj podršci CDA, u ekstremno kratkom roku realizovan i proces djelimične privatizacije Elektroprivrede CG (septembar 2009) – više od 5.000 vlasnika je prodalo svoje HOV u jednom danu, uz punu transparentnost, sigurnost i poštovanje specifičnih ugovornih uslova učesnika procesa. U predstojećem periodu ćemo raditi na dodatnim poboljšanjima postojećih usluga, upravljanju rizicima, daljem usaglašavanju sa EU propisima i preporukama, kao i na implementiranju novih proizvoda koji će učiniti naše tržište atraktivnijim za investiranje – pozajmljivanje HOV, trgovina finansijskim derivatima...

ODJELJENJE ZA INFORMACIONE TEHNOLOGIJE

CDA je, prije svega, tehnička institucija, koja svoje postojanje i razvoj temelji na kvalitetnoj tehničkoj infrastrukturi koja je podrška svim poslovnim procesima iz domena svog poslovanja. Prve dane u razvoju CDA vezuje za postavku informacionog sistema koji je u prvoj fazi realizacije imao za cilj registraciju svih akcionarskih društava sa područja Crne Gore. Softversko rješenje koje je je korišćeno za tu priliku, bio je proizvod kanadske firme "Pragma", kao donacija USID-a. Nakon inicijalne registracije emitenata, sprovedenog postupka masovne vaučerske privatizacije (MVP proces) i kastomizacije softvera za poslove kliringa i saldiranja, 04.03.2002.g. započeo je proces elektronskog trgovanja na crnogorskim berzama. Od tog trenutka do sada, IS CDA predstavlja kičmu kompletne tehničke infrastructure na crnogorskom tržištu kapitala. U daljem razvoju, softversko rješenje je pretrpjelo značajna unapređenja, u skladu sa promjenama zakonske regulative i zahtjeva koji su dolazili sa tržišta kapitala. Unapređenja su vršena i u skladu sa razvojem tehnoloških rješenja u dijelu hardvera, sigurnosnih sistema i alata za razvoj aplikacija.

Kao najznačajnija unapređenja sistema treba istaći:

- uvođenje potvrde "to street" transfera putem govornog automata,
- izrada aplikacije za brokersko poslovanje i poslove kliringa i saldiranja kao WEB aplikacije u NET tehnologiji i
- uvođenje ugovornog saldiranja i garantnog fonda u sistem kliringa i saldiranja.

Sva unapređenja IS CDA, kao i njegovo održavanje, sprovodi odjeljenje za informacione tehnologije samostalno i uz pomoć renomiranih partnera is ove oblasti.

Imajući kao imperativ stalno unapređenje sistema, CDA je 2010 godine započela realizaciju projekta izrade i implementacije IS, zasnovanog na tehnološkim rješenjima poslednje generacije, usaglašenog sa standardima i funkcionalnostima koji se primjenjuju na razvijenim tržištima HOV. Realizacija ovog projekta se očekuje do marta 2012. Pored potpuno novog hardverskog i softverskog rješenja, do kraja projekta se očekuje i realizacija disaster recovery centra, kao važnog segmenta u dijelu zaštite i sigurnosti podataka. Sa novim informacionim sistemom CDA će u potpunosti zadovoljiti set svojih funkcionalnosti koje i sada ima, sa značajno većom mogućnošću za praćenjem svih noviteta i međunarodnih standarda koji se odnose na poslovanje sa HOV.

FINANSIJSKI ASPEKT POSLOVANJA CDA (2000-2010)

Tabela 7. Bilans uspjeha 2001-2010. (uporedni pregled)

Rb	POZICIJA	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1.	Prihod	132 892	270 330	405 984	504 645	694 271	771 042	1 213 022	864 914	1 020 525	616 154
2.	Ostali poslovni dobici		247	12 660	36 980	31 719	8 179	7 306	24 671	13 102	28 499
3.	Utrošene sirovine u toku perioda	(3 884)	(4 825)	(1671)	(6 966)	(9 159)	(10 893)	(15 756)	(9 531)	(10 972)	(8 882)
4.	Troškovi zaposlenih	(54 213)	(111 105)	(178 863)	(207 930)	(262 357)	(350 660)	(426 663)	(525 244)	(524 334)	(549 048)
5.	Amortizacija	(686)	(3 563)	(20575)	(33 019)	(36 515)	(41 830)	(35 339)	(52 589)	(43 560)	(41 099)
6.	Ostali poslovni rashodi	(42 308)	(93 551)	(190199)	(147 950)	(168 555)	(143 201)	(171 859)	(240 819)	(206 594)	(129 564)
7.	Profit od poslovnih aktivnosti	31 801	57 533	27 366	145 760	249 404	232 638	570 711	61 402	248 167	(83 940)
8.	Finansijski prihodi	7 889	12 877	8 155	10 383	16 146	15 674	34 931	57 536	60 334	68 743
9.	Porez na dobitak	-	-	(1 385)	(18 271)	(25 030)	(26 684)	54 101	12 279	(30 056)	(4 264)
10.	Neto dobitak	39 690	70 410	34 106	137 872	240 520	221 627	551 541	106 479	278 445	(19 461)
11.	Vanredne stavke	-	-	(1 596)	-	-	-	-	-	-	-

Deloitte

Deloitte d.o.o.
Bulevar Ivana Cmojevića 107
81000 Podgorica
Crna Gora

Tel: +382 (0) 20 664-017
+382 (0) 20 664-018
Fax: +382 (0) 20 664-016
www.deloitte.com/me

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima „Centralne Depozitarne Agencije“ A.D., Podgorica

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja (strana 2 do 22) Centralne Depozitarne Agencije A.D., Podgorica (u daljem tekstu „Agencija“), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2010. godine i odgovarajući bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore, kao i za interne kontrole koje smatra neophodnim za sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i planiranje i obavljanje revizije na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci su zasnovani na profesionalnom prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima nastalih usljed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizijskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Agencije. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela i vrednovanje značajnijih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

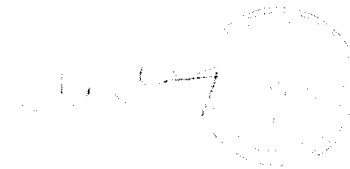
Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji Centralne Depozitarne Agencije A.D., Podgorica za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2010. godine, su sastavljeni, po svim materijalno značajnim pitanjima, u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore.

Ostala pitanja

Reviziju finansijskih izvještaja za godinu koja se završava 31. decembra 2009. godine obavio je drugi revizor, koji je u svom izvještaju od 15. marta 2010. godine izrazio mišljenje bez rezervi.

Deloitte d.o.o., Podgorica
Podgorica, Crna Gora
8. aprila 2011. godine

Žarko Mionić, Ovlašćeni revizor
(Licenca broj 062 izdata 10. marta 2011. godine)

CENTRALNA DEPOZITARNA AGENCIJA A.D., PODGORICA

Matični broj: 02320924

Šifra djelatnosti: 72400

BILANS USPJEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2010. godine
(Iznosi u EUR)

Red. br. propisanog obrasca	Kategorija / Pozicija	Napomene	(Reviziju izvršio drugi revizor)	
			Tekuća 2010. godina	Prethodna 2009. godina
	POSLOVNI PRIHODI		644,653	1,033,627
1	Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	4	616,154	1,020,525
2	Ostali poslovni prihodi	5	28,499	13,102
	POSLOVNI RASHODI		(728,593)	(785,460)
5	Nabavna vrijednost prodane robe, utrošeni materijal, gorivo i energija	6	(8,882)	(10,972)
	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	7	(549,048)	(524,334)
6	lični rashodi	7	(549,048)	(524,334)
7	Amortizacija	11, 12	(41,099)	(43,560)
9	Ostali poslovni rashodi	8	(129,564)	(206,594)
	(GUBITAK) / DOBIT IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		(83,940)	248,167
10	Finansijski prihodi, neto	9	68,743	60,334
	(GUBITAK) / DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA		(15,197)	308,501
12	Porez na dobit	10	(4,264)	(30,056)
13	NETO (GUBITAK) / DOBIT		(19,461)	278,445

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Ovi finansijski izvještaji su usvojeni od strane rukovodstva „Centralne Depozitarne Agencije“ A.D., Podgorica dana 31. januara 2011. godine.

Potpisano u ime „Centralne Depozitarne Agencije“ A.D., Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izvještaja

Blagojević

(Tatjana Blagojević)

Izvršni direktor

Kaščelan

(Vladimir Kaščelan)

CENTRALNA DEPOZITARNA AGENCIJA A.D., PODGORICA
Matični broj: 02320924
Šifra djelatnosti: 72400

BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2010. godine
(Iznosi u EUR)

Red. br. propisanog obrasca	Kategorija / Pozicija	Napomene	31. decembar 2010..	(Reviziju izvršio drugi revizor) 31. decembar 2009.
	AKTIVA			
	Stalna imovina		120,548	132,367
3	Nematerijalna ulaganja	11	60,423	73,114
7	Oprema	12	59,553	57,350
	Odloženi porezi	10	572	1,903
	Obrtna imovina		1,299,415	1,400,266
9	Potraživanja iz poslovnih odnosa	13	153,594	179,240
	Kratkoročni plasmani	14	1,050,000	880,000
11	Novčana sredstva i novčani ekvivalenti	15	93,129	341,026
	Unaprijed plaćeni troškovi		2,692	-
	Ukupna aktiva		<u>1,419,963</u>	<u>1,532,633</u>
	PASIVA			
	Kapital		1,390,383	1,409,844
15	Upisani kapital – udjeli	16	255,646	255,646
	Ostale rezerve		50,228	50,228
19	Neraspoređena dobit		1,084,509	1,103,970
	Dugoročne obaveze		8,466	31,046
	Rezervisanja	17	3,466	21,046
	Odloženi prihodi	18	5,000	10,000
	Kratkoročne obaveze		21,114	91,743
26	Kratkoročne obaveze iz poslovanja	19	7,795	72,281
	Kratkoročne finansijske obaveze		4	-
27	Obaveze za poreze i doprinose	20	13,315	19,044
29	Obračunate obaveze		-	418
	Ukupna pasiva		<u>1,419,963</u>	<u>1,532,633</u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

KONTAKT ADRESE**CDA Adesa**

Novaka Miloseva bb
81000 Podgorica
Crna Gora

Telefonski brojevi

Tel: +382 20 231 753
+382 20 231 755

Fax: +382 20 231 754

E-mail adrese

www.cda.me
cda@t-com.me

Kontakt:

Izvršni direktor v.kascelan@t-com.me
Zamjenik izvršnog direktora miomirj@t-com.me
Menadžer registra katja.popovic@cda.me
Menadžer kliringa i saldiranja marko.vojinovic@cda.me
Menadžer IT ODJELA sveto.djurovic@cda.me
Menadžer računovodstva i finansija tatjana.blagojevic@cda.me